

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimai nedelje in prazniki, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele na vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor postinja zaščita.

Za oznanipla plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če je oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če so dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Dokopisi se ne vrčajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.
Upravljanju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Naš prijatelj baron Mac Nevin.

"Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem" je bilo sklenilo, prirediti dne 9. avgusta shod v Pokrčah. Ker leže Pokrče v celovškem okraju, kjer glavarji slavnoznameni baron Mac Nevin, je odbor naznanil shod že dne 28. julija, torej celih 12 dnij pred določenim dnem, dobro vedoč, da se mora z Mac Nevinom prev. dno postopati.

Odbor je slutil v naprej, da bode baron Mac Nevin, zvest svojim nazorom in načelom, delal sitnosti. In ni se motil! Najprej je glavarstvo zahtevalo, da mora društvo svojo vlogo kolkovati s kolkom 50 kr. Dostej je društvo samo pri celovškem okrajnem glavarstvu naznanilo že nad 20 shodov. Dotične uloge so bile vedno nekolekovane, sedaj je pa baron Mac Nevin hkrati zahteval, da se mora vloga kolkovati in sicer zato, ker se je v njej naznanilo, da se bode shod v slučaju uglednega vremena vršil pod milim nebom.

Konečno je baron Mac Nevin dovolil shod in sicer z naslednjim dopisom:

Z. 20.580.

Načelništvo Katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem v Celovcu.

Vloge dne 28. julija 1896 se glede na javen shod v prostorih Ruperta Laha v Pokrčah na znanje vzame, glede na dalje omenjen shod pod milim nebom se opominja načelništvo, da je za obdržanje reda samo načelništvo zagovorno. Kaj zadava zahtevano kolkovino omenjene vloge se bo pri dotični oblastvi razsodila.

Celovec, dne 7. avgusta 1896.

C. kr. deželni vladni svetovalec:

Freiherr v. Mac Nevin m. p.

To dovoljenje se je dostavilo društvenemu podpredsedniku dan pred shodom, 8. avgusta, ob 1/2. uri predpoludne

Shod v Pokrčah bi se bil imel vršiti 9. avgusta popoludne. Ta dan, malo pred jednajsto uro dopoludne, se je društvenemu podpredsedniku, dostavil nov odlok okrajnega glavarstva, s katerim se je shod v Pokrčah prepovedal — zaradi

kuge na gobcih in parkljih, katera neki vlada v Pokrčah.

Ker je na vsak način potrebno, da se postopanje okrajnega glavarja barona Mac Nevina na pristojnem mestu osvetli, moramo zgodovino te prepovedi pojasniti.

Pokrški župan Sihler in obč. svetnik Moritz, kateri je odbornik "Bauernbunda", sta se za svojo stranko shoda bala in zategadelj ugibala, kako ga preprečiti. Dne 6. avgusta je bil župan Sihler pri okrajnem glavarstvu in se v tem oziru posvetoval. V nedeljo, dan 9. avgusta, je zopet tja prišel in izročil okr. glavarju naslednjo vlogo:

Z. 943.

An die loblige k. k. Bezirksbaupräfektur in Klagenfurt.

Sonntag, den 9. August um 3 Uhr nachmittags soll beim vulgo Leitner in Poggersdorf ein sogebannter Tabor stattfinden. Nachdem aber die Ortschaft Poggersdorf infolge der Maul- und Klauenseuche geschlossen ist, so denken sich einige Gemeindeausschüsse, dass durch eine grössere Versammlung obbenannte Seuche auch in fernere Gegenden verschleppt werden könnte und bitten dieselben deshalb um eventuellen schleunigsten Verbot der abzuhaltenen Versammlung.

Ortsgemeinde Poggersdorf am 8. Avg. 1896.

Der Bürgermeister

L. S. Sihler m. p.

Moritz m. p., Gem.-Rath.

Okrajni glavar bi bil moral vedeti, da je v Pokrčah kuga na gobcih in parkljih bila, da pa je že malone popolnoma ponehala, vrh tega, da pri gostilni, kjer bi se bil moral shod vršiti, sploh ni hleva, da je torej popolnoma izključeno, da bi se kuga zanesla. Ako okr. glavar tega ni vedel, moral bi bil to vedeti okr. živinozdravnik Lipold, a vzhod temu je ta na župana Sihlerja ulogo zapisal naslednji "Gutachten".

Z. 21105.

Eine Menschenansammlung, wie sie im instehenden Ansuchen als voraussichtlich dargestellt ist, kann in einer Ortschaft wie Poggersdorf, wo gegenwärtig von 16 Gehöften 13 durch Maul- und Klauenseuche verseucht sind, nach meinem Da fürhalten die Verschleppung der Seuche aus Pog-

gersdorf verursachen, aus welchem Grunde ich mich für das Verbot der Abhaltung des innen-nannten Tabor aussprechen muss.

Klagenfurt, am 9. August 1896.

P. Lipold m. p.,
k. k. Bezirkshierarzt.

Na podlagi tega živinozdravniškega mnenja je okrajno glavarstvo shod v Pokrčah zadnji tip prepovedalo.

Res, genijalnost barona Mac Nevina se mora občudovati! Gospod okrajni glavar sploh ni vedel, da je v njegovem okraju v Pokrčah kuga, in je v soboto shod dovolil, izvedel je za kugo še v nedeljo iz vloge pokrškega župana in izjave okr. živinozdravnika!

Društveni podpredsednik gospod V. Legat, dobitivši prepoved, je takoj hitel k namestniku odstotnega dež. predsednika, dvornemu svetniku Koppu, in zahteval, naj se prepoved razveljavlji, a Kopp je zmajeval z ramami in zagotavljal, da ne more preuzeti težke odgovornosti, ako bi se kuga vsled shoda razširila. Da gosp. Legat tudi pri okrajnem glavarju Mac Nevinu ni nič opravil, je ob sebi umevno.

Shod se je bil tako pozno prepovedal, da v Pokrčah ni bilo moči naznani, da se ne bo vršil. Zbralo se je torej na določenem mestu več sto ljudij, večinoma sami možje-volilci. Veseli niso bili, ko so izvedeli, da se je shod prepovedal in zakaj se je prepovedal, a morda je prepoved narodni stvari še več koristila, nego bi bil sam shod.

S tem pa stvar še ni končana. Okr. glavar je prepovedal shod v Pokrčah zaradi kuge na gobcih in parkljih, dosledno bi bil moral prepovedati tudi cerkveni shod v Lipčji vesi pri Pokrčah, kamor se je peljalo mnogo Pokrčanov, mej njimi župan Sihler sam in sicer s konji iz okuženih hlevov, ne da bi jim bil to kdo branil, in takisto je šlo mnogo ljudij na semenj v Št. Lorenc in v druge kraje. Če je v Pokrčah res kuga, sta okr. glavar in okrajni živinozdravnik zanemarila svojo dolžnost, ker se ni prepovedal cerkveni shod v Lipčji vesi in semenj v Št. Lorenco, ter zaslужita, da se proti njima začne disciplinarna preiskava, če pa v Pokrčah ni kuge,

Listek.

Angleške vseučiliške razmere.

(Dalje in konec.)

Kadar pošlje oče svojega sina na vseučilišče, mu je prva skrb, poiskati ranj primeren "college". To ni lahka stvar, zdaj je ta "college" na posebno dobrem glasu, zdaj oni; v jednem je bil vzgojen znamenit državnik, v drugem slaven admiral, v tretjem je vodja (head, master, principal) odličen pedagog. Vse to se uvažuje pri izbiranju kolegija, in seveda tudi cena, katera ni povsod jednak.

Vseučiliščnik mora že za stanovanje, obstoječe vedno iz dveh sob, za hrano, pouk in mnogo drugih rečij precej mnogo plačati, mnogo več pa ga veljajo še športna društva i. t. d., katerim mora pristopiti. Povprek potrebuje vseučiliščnik na leto 2400 gld., v nekaterih kolegijsih pa še to ne zadostuje. Kdor hoče vstopiti v kak kolegij mora prebiti posebno imatrikulacijsko skušnjo, katera pa ni preveč težka. Vrh teh je mnogo vseučiliščnikov, ki ne prebivajo v kolegijsih, bodisi da ni bilo več dobiti prostora, bodisi da so prišli poslušati le jednega ali drugega slavnega profesorja, a stanovati morajo samo pri ljudeh, kateri imajo v to posebno dovoljenje in vseučiliščka oblast jih skrbno nadzoruje.

Tudi dijaško življenje je na teh vseučiliščih vse drugačno, kakor pri nas. Prva stvar je, da so vseučiliščniki v vedni dotiki maj seboj, da ne hodi vsak svojo pot. Zjutraj mora dijak v cerkev, če ne pride, zapade globi, prav tako, kakor če ne pride točno k obedu. Kdor zamudi večkrat propoved ali obed, temu se dotični semester ne všeje. Po cerkvenem opravilu je prvi zajutrek, ki je pa soliden in dober, kakor na Angleškem vse. Večina dijakov zavžije zajutrek in "lunch" v svoji sobi. Po zajutku do "luncha" gre dijak na predavanje ali pa študira doma, ako ne gre v klub, čitati časopise. Večina dijakov ima svoje, privatno angaževane docente, s katerimi v tem času študirajo. Ti docenti, nekaki korepititorji, se imenujejo "coach" in počujejo dijake, kakor drugod profesorji.

Ob 1. uri opoludne je "lunch", popoludne pa se ne spodbidi baviti se s knjigami, popoludne je posvečen ves čas zabavi in sicer največ raznim sportom, zlasti veslanju, kriketu in tennisu. Koliko uloga igra sport, se vidi iz tega, da je jedna najvažnejših dogodob na Angleškem, za katero se zanimala ves angleški svet, in katero pribajajo ljudje iz daljnjih krajev gledat — veslanje za prvenstvo med oksfordskimi in kambridskimi dijaki.

Ob 7. uri zvečer se zbere vsi v jednem ko-

legiju stanjuči dijaki na skupni obed, katerega se udeležuje tudi vsi, v dotičnem kolegiju stanjuči uradniki in profesorji, po obedu pa se snidejo dijaki v posebnih dvoranah, kjer je dovoljeno pušiti in kjer pišejo čaj ali kavo. Skupni obed se smatra za conditio sine qua non prijateljskega življenja med dijaki in zato se skrbno vzdržuje ta pradavni običaj.

Zvečer gre dijak do 9. ure labko, kamor hoče, mora se pa zunaj kolegija dostojno obnašati, sicer izgubi pravico, oditi zvečer z doma. Zunaj kolegija nadzorujejo dijake posebni, dobro plačani uradniki, vedno starejši dijaki.

Vsek tened se zbere dijaki jedenkrat v "Union-klubu" kjer se bodisi o občnih ali specijalnih predmetih razpravlja, kakor v parlamentu. Ti klubni prostori so opravljeni z vsem komfortom; dijaki imajo tam bogato knjižnico in vse angleške ter druge časnike. Ob četrtekih se zbere v veliki dvorani. Na galeriji je ta dan vse črno občinstva, zlasti dam iz najboljših krogov. Načelnik otvor zborovanje s pozivom, naj se oglesi, če ima kdo kaj vprašati ali se pritožiti. Če se kdo oglesi, se potridi načelnik, da kolikor mogoče dovtipno in duhovito zavrne govornika. Že pri volitvi načelnika gledajo dijaki na to, da izberejo dovtipnega moža.

potem je bil shod v Pokržah prepovedan brez pravnega uzroka in sta gospoda Mac Nevin in P. Lipold zaslužila kazen — na vsak način je treba, da se stvar pojasni in da store naši poslanci na prijstojnem mestu primerne korake.

V Ljubljani, 13. avgusta.

Kompromis na Moravskem. Na Moravskem misijo liberalni in narodni Nemci za deželno- in državnozborske volitve skleniti kompromis. Narodni Nemci drugod povsod zahavlajo proti liberalcem in židom, na Moravskem so pa jim dobri zavezniki. V tej, po večini slovanski deželi vladajo Nemci s pomočjo židovskega kapitala. Če jih popusti židovski kapital, so ob večino v deželnem zboru. Zato narodni Nemci zmatrajo moravske žide za dobre nemške rodoljube in se nič ne izpodlikajo nad njih semitskim pokolenjem. Trajno pa niti ta zveza ne bodo obdržala gospodarstva moravskih Nemcev. Kadar pridejo Nemci v deželnem zboru v manjšino, bodo tudi narodni Nemci jeli mahati po židih, češ, sedaj je pač vse jedno, jeli židje podpirajo Nemce ali ne, večina je tako izgubljena, na to ne pride, če imajo Nemci nekaj mandatov več ali manj.

Shod ogerske ljudske stranke — razgnan. V Lavar-Popono je bila dne 11. avgusta sklicala ljudska stranka shod. Zbralo se je bilo mnogo ljudij na vrtu grofa Wallisa. Kmalu se je pokazalo, da večina niso pristaši ljudske stranke, ampak njeni največji nasprotniki. Ko je vladna stranka slišala, da je ljudska stranka sklicala shod, je začela veliko agitacijo, da spravi dosti svojih priržencev na shod. Kakor sploh stranke, ki se boje nasprotnega glasu, nabrala je tako sumljivih ljudij in jih napojila, da so potem razsajali. Ko je prišel na vrt grof Zehy z belo oblečenimi dekljicami, so ljudje jeli kričati. Ko je hotel govoriti so upili: „Trapilec ljudi! Slep par!“ itd. in začeli so vanj metati gnila jajca in kamnje. Zasmehovali so duhovnike, ki so ga spremlijali. Shod se je moral razpustiti. Kmalu potem je bil na drugem prostoru liberalen shod, na katerem je govoril protestantski župnik in klical ljudi k vztrajnosti v boju proti ljudski stranki. Videlo se je, da je bilo vse umetno prirejeno. Ljudska stranka ima tako težavno stališče. Njeni shodi se razerno ali pa pod najničevnejšimi povodi prepovedo. — Tudi dr. Ugron je začel boj proti ljudski stranki. Ta mož je vlad delal ovire pri obravnavi cerkveno-političnih zakonov in je zaradi tega žel priznanje ogerske duhovščine. Ugrosu so pa tedaj bile verske koristi deveta brig, samo vlad je upal s svojo politiko izvrtoglaviti. Pozneje se je govorilo, da se Ugronova stranka pri volitvah zveže z ljudsko stranko in so baje se o tem vršila neka pogajanja, ki pa niso imela nobenega uspeha. Zaradi tega je sedaj začel po shodih hudo agitacijo proti njej. Povsod naglaša, da on zmatra to za veliko nesrečo, če se stranke ločijo po veri. Naravnost hude delstvo je, če se na Ogerskem hoče osnovati stranka na verski podlagi. Tako govorí mož, katerega so še nedavno hvalili katoliški listi.

Nemške šole na Sedmograškem so v največji nevarnosti. Deželni učni kongres je sklenil, da se na Sedmograškem vse ljudske šole jednakom uredi, to je, da naj bodo vse madjarske. Dosedaj je bilo v tej deželi 273 nemške šol, katere so vzdrževali

Temu uvozu sledi razprava o predmetu, kateri se je že prej naznani. Razpravlja se vedno o političnih vprašanjih, na pr.: „Zbranca obiodi irsko politiko vlade“. Razprava se prične s predavanjem, katero traja $\frac{1}{4}$ ure, potem pa sledi improvizirani govor in ugovori — prav kakor v parlamentu. Koliko znamenitih debaterjev je tu prvič javno nastopilo, koliko slavnih državljanov je tu spoznalo politična vprašanja in se pripravilo za bodočo krajero, katere bi sicer morda nikdar ne bili dosegli.

Dalo bi se o vseučiliških razmerah na Angleškem še marsikaj zanimivega povedati, a že te vrste bodo zadošale, da se spozna razloček mej našimi in angleškimi vseučilišči. V nas je glavna naloga vseučilič, izučiti strokovnjake, za občno in socijalno omiku dijakov se nihče ne briga, najmanj profesorji, kateri samo knjige žró, občne in sicijalne omike pa — z malimi izjemami — sami nič nimajo. Na Angleškem je namen vseučilišča: vzgojiti može, kateri zavzemajo lahko vsako važno mesto v človeški družbi — in kdo more trditi, da to ni bolje? Moč in blagostanje Angleške govorita za to, da se na angleških vseučiliščih postopa po pravi metodi.

posebne korporacije, cerkev itd. Vzdrževanje šol hčajo še vedno prepustiti sedanjam vzdržateljem, a glede uredbe učilnic naj bi ne imeli ničesa govoriti. Deželni konzistorij se je obrnil do učnega ministra z neko spomenico, v kateri ugovarja nameravanemu pomadjarjenju šol. Mi dvomimo, da bi to kaj pomagalo. Madjari so preveč brezobzirni. Nemški listi zabavljajo proti Madjaram. Po našem mnenju pa Nemci niso posebno opravičeni Madjaram krivice in nestrpnosti očitati, kajti sami na Koroškem in v Šleziji jednakom nestrpnom postopajo proti Slovanom.

Ustaja na Kreti. Tisoč Turkov je napalo vas Pedias pri Kaneji in pobilo 32 kristjanov, mej njimi tri duhovnike, nekaj žensk in otrok. Jednemu duhovniku so najprej odrezali nos in ušesa, potem pa živega sežgali. Dve vasij so Turki zopet požgali, pet cerkev oropali in mnogo živine kristjanom pobrali. Sultan je neki zaukazal, da se mora gibanje mohamedancev na vsak način omejiti, da ne postane nevarno za državo. Kdo ve, koliko se bodo oblastva brigala za ta sultanov ukaz. Na Kreto je prišel bruški generalni guverner Žihni paša, da na povelje sultanova preišče tamošnje razmere in poroča, kaj treba storiti, da se na tem otoku napravi red. V Carigradu se začenjajo batiti, da pride obstanek Turčije v nevarnost, ako bodo še kaj časa trajale homatije na Kreti.

Slovansko Sokolstvo.

Sokolska slavnost v Kranji dne 9. t. m.

V drugič v kratkem času so se zbrali čili Sokoli slovenski in zopet pokazali, da niso samo buditelji narodne zavesti in odločnosti, nego da tudi resno goje telovadbo, ki je in mora biti bistvena podlaga sokolskim društvom. Kakor zadnjič na Razdrtem, v podnožji sivega Nanosa, tako se je minulo nedeljo v starodavnem Kranju vršila lepa narodna slavnost, ki je pokazala, koliko simpatij uživajo Sokoli. Da podkrepí najmlajšega „Sokola“, poletel je najstarejši mu brat iz Ljubljane na Gorenjsko v podnožje divnih naših planin. Nad 60 članov ljubljanskega „Sokola“ v društveni obleki z zastavo in pod vodstvom staroste dra. Tavčarja se je edapravilo z opoldanskim vlakom v Kranj. Na kolodvoru se je pridružila ravnokar dospela deputacija 15 članov postojinskega „Sokola“, na čelu ji je neumorno delujoci starosta dr. Treo, dalje starosti primorskih Sokolov dr. Gregorin iz Trsta in g. Gabršček iz Gorice. Na peronu svirala je domžalska godba do odhoda vlaka, katerega je poleg Sokolov zasedla ogromna množica ljubljanskega rodoljubnega občinstva. V Škofjiloki pozdravljali so streli iz topicev vlak in pridružila se je tamošnja čitalnica korporativno s svojo zastavo mej živahnimi Živoklici.

Na kranjskem kolodvoru bil je sijajen vzprejem. „Gorenjski Sokol“ z nad 30 člani v društveni obleki, na čelu mu vrli starosta V. Majdič, deputacija narodnih dam, gasilci in vsa druga narodna društva kranjska z zastavami čakali so na peronu vlak, ki se je približal meji pokanjem topičev. S prisrčnimi besedami je pozdravil starosta Majdič došle Sokole in druge goste, imenom kranjskih rodoljubkinj pa je govorila gdcna. Mici Šavnikova, pozdravljajoč v prvi vrsti „Sokola“ ljubljanskega, česar zasluga za probudo naroda so z zlatimi črkami zapisane v zgodovini slovenski in kateri tudi zdaj, ko že uživamo plodove njegovih bojev in mora tudi tujec priznati, da je lepa zemlja, ki nas je rodila, naša last, rad prileteti na pomoč, kjerkoli je treba. Zaklicala je tudi vsem drugim gostom prisrčen: Dobro došli! ter izrožila „Sokolovi“ zastavi venec s krasnim trakom, darom kranjskih Slovenc, ostalim zastavam pa vence. Gospodine pa so pripenjale Sokolom šopek na prsi. Ljubljanskega „Sokola“ starosta dr. Tavčar se je zahvalil s krepkimi besedami za oba pozdrava, po udarjajoč, da je najstarejši „Sokol“ radostno prišel pozdraviti najmlajšega brata v starodavni Kranj in izražajoč posebno zadoščenje ob navzočnosti tolikih zastopnic krasnega spola. Dokler je narodno ženstvo z nami, ni se bat. Živelj torej rodoljubi in rodomljubkinje kranjskega mesta in vse Gorenjske, kar jih je prišlo k slavnosti. Burni Živo in Na zdravkli so spremljali vse govore, na to pa so se zvrstila vsa društva ter odkorakala z godbo na čelu proti mestu. Od kolodvora naprej do čitalnice bil je pravi slavnostni sprevod. Iz vseh okenj vspale so se od nježnih rok cvetke na Sokole, po hišah pa so plapolale trobojnice. Pred mestno hišo ustavil se je sprevod. Mestni župan g. Šavnik s prvima občinskim svetnikoma pričakoval je društva in je pozdravil s prisrčnimi besedami. Posebno je poudarjal zasluge ljubljanskega „Sokola“, ki je že večkrat pobitel v starodavni Kranj, kjer je bil vedno vzprejet kot mil gest, tako tudi zdaj, ko se je po njegovem vzgledu ustanovil „Sokol“ tudi na Gorenjskem. Z njim skupaj pozdravil je vsa druga društva, ki so se mu pridružila ter prišla v Kranj. Zahvalil se je starosta dr. Tavčar, rekoč, da stari, sicer „črni“ imenovani Kranj, je pokazal tudi danes, da ga navdaja vedno pravi duh, to je pokazal tudi zdaj z ustanovitvijo „Sokola“. Nazdravil

je krasni domovini, ki se razprostira okoli nas in katere hčerke in sinovi so nas tako ljubezljivo vzprejeli. Gromoviti Na zdar in Živoklici so orili po obeh govorih, potem pa so vsa društva odkorakala v čitalnico, kjer je bil skupni obed pri Majorju. Tu je začelo kmalu deželno vreme nagačati, da se ni moglo razviti ono živahno vreme nagačati, ki je sicer pri tacih prilikah običajno. A čvrsti Sokoli se niso dali prestrašiti. Po 3. uri so odkorakali z godbo vsi telovadci v „Majdičev log“, kjer se je vršila mej dežjem skušnja za proste vaje. Po 4. uri pa so odkorakali ostali Sokoli s trobentaci na čelu na telovadišče na gaštejski gmajni. Nebo samo, videč sokolsko odločnost, se nas je usmililo, „vremena Kranjcem so se razjasnila“ in kmalu posijojo je izza oblakov solnce, da se je mogla vršiti javna telovadba na sicer premočenih tleh. Občinstva se je kmalu nabralo toliko, da so bili vsi prostori na tribunah in spodaj zasedeni, okoli in okoli prav lepo prijenega telovadišča pa se je zbralo nebrojno naroda. O telovadbi sami prinesemo strokovnjaško oceno. Skupne proste vaje je izvrševalo pod vodstvom predtelovadskega načelnika V. Murnika 72 ljubljanskih in kranjskih Sokolov, na oredjih pa so telovadile 3 vrste Ljubljana in 1 vrsta Postojničanov, in sicer na drogu, 2 bradljih, na konju in na kožlu. Izborno in točno izvedene proste vaje, kakor tudi telovadba na oredji so vzbujale opetovanje živahno odobravanje ter pričale o lepem napredku.

Ljudska veselica se je morala prenehati po 7. uri, ko sta srečno odplula v zrak dva balona, ker se je vlt zopet dež. Občinstvo se je razkropilo proti mestu. V čitalnici se je zbrala odlična družba, kjer so navdušeni govorili se vrstili s petjem. Starosta dr. Tavčar je nazdravil krasnemu spolu kranjskemu, odbornik F. Krsnik ljubljanskemu županu Hribarju, ki se je populudne z nekaterimi drugimi odlčnimi rodoljubi pripeljal in pokazal, da je pravi Sokol z dušo in telom, neustrešen in odločen, odbornik J. Noll je v humorističnem govoru se zahvalil imenom kranjskih dam in nazdravil očetu njih generalu govorilcu, županu Šavniku in kranjskemu meščanstvu. Nazdravljalo se je nadalje navzočima starostoma tržaškega in goriškega „Sokola“. Brzjavno so pozdravili zbrane Sokole: „Zagorski Sokol“, goriški Slovenci, goriški Sokol Vanek, več goriških Sokolov, dr. Triller iz Tolminja, Medved z Dunaja itd. Na „Stari počti“ bila je tudi narodna družina, katero je izbrano zavala ljubljanski kvartet „Ilirija“ z dovršenim svojim petjem.

Pri slovesu na kolodvoru je nazdravil starosta dr. Tavčar še jedenkrat Gorenjskemu Sokolu in posebno njega starosti V. Majdiču, kar je s krepkimi besedami odgovoril odbornik Ciril Pirc. Z buraimi Na zdravkli ločili smo se od vrlih Gorenjcov. „Gorenjski Sokol“ stoji sedaj na prav krepki in dobri podlagi in se je nadejati, da bode lepo uspeval. Na zdar!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. avgusta.

— (Najvišja zahvala.) Presvetli cesar se je družbi sv. Cirila in Metoda brzjavnim potom zahvalil za izraženo mu udanost.

— (Višja dekliška šola.) Dež. šolski svet je v svoji seji dne 6. t. m. odobril premenjeni statut višje dekliške šole in vzel na znanje, da se ta zavod otvoril dne 1. novembra t. l.

— (Reški župan) vitez Ciotta biva že nekaj dni v Ljubljani, ter se živo zanima za razvitek našega mesta. Peča se tudi s starinoslovjem in je potoval te dni po Dolenskem v spremstvu prof. Rutarja in J. Pečnika. Gomile in način pokopavanja so ga zlasti zanimali, ker na Primorskem ni nič gomil. Tudi zbirkna našega muzeja mu je jako uganala, čeravno je videl že vse večje muzeje po Evropi.

— (Odbor zaveze slovenskih biciklistov) imel je v sredo zvečer svojo sejo. Mej drugim dolčilo se je, da se priredi dne 20. septembra t. l. zavezna dirka iz Ljubljane v Novo mesto, katere se smo udeležiti vsi člani zaveze brez izjemne. Odhod iz Ljubljane se je določil na 6. uru zjutraj od drugega kilometra pri železniškem prilazu in za cilj gostilna Štambur v Novem mestu. Prvim trem dirkačem namenila so se darila in poleg tega prvemu zlata, drugemu velika srebrna in tretjemu mala srebrna svinčnina. Vsem drugim dirkačem, ki prevožijo napominano progo preje kot v 3 urah in 45 minutah, namenjena so častna znamenja. Dirkači, ki se udeležijo te dirke, prijaviti se morajo do 17. septembra t. l. do 8. ure zvečer zaveznu blagajniku g. Pehaniju. Prijavi priložiti je ulogu 6 kron. Po dirki priredil se boda v Novem mestu koncert. Na koncu seje priporočal je predsednik zaveze, g. dr. Kušar odbornikom, naj delajo po svoji moći na to, da pristopijo zunanjim slovenskim kolesarji k zavezi, da se na ta način omogoči skupno razvijanje in napredovanje slovenskega kolesarstva. Dirkači, za katerega zgradbo se delajo priprave, ne bodo le klubu „Ljubljana“ v prid, marveč vsem slovenskim kolesarjem, in zategadel naj se dela

tudi na to, da vsak član zaveze pripomore s pri-mernim doneskom za zgradbo dirkahča in navdu-šuje prijatelje kolesarstva za primerno žrtev. Pri-spevke sprejema odbor kluba „Ljubljana“.

— (Pevskega društva „Ljubljane“) name-ravani izlet v Cerknico moral je zaradi ondotnih krajevnih razmer izostati. Da pa društvo o praz-nikih ostavi mestno ozidje, izleti v soboto v Škofjo loko in sicer z opoldanskim vlakom. Sestanek ob 1/2 12 uri na Šišenskem kolodvoru. Podporni člani, prijatelji društva in izletnih zabav dobro došli!

— (Vožnja z omnibusi) se bode v kratkem zopet razširila. Tukajšnja zadroga izvoščekov dobila je namreč dovoljenje, da sme tudi na Mestnem trgu napraviti postajo za omnibus. Kaker slišimo, name-rava zadruga napraviti še več postaj za promet z omnibusi ter eventualno razširiti vožnjo tudi na mestno okolico.

— (Tat na biciklu) Kakor smo poročali, bil je pred tremi tedni v tokajšnjem kazino ukraden g. Gorjanec skoraj nov bicikel, vreden čez 200 gl. Tat, ki si je bil prisvojil bicikel, bivši natakar Edvard Pogačnik, nahaja se že v preiskovalnem zaporu tukajšnjega deželnega sodišča. Pogačnik od-peljal se je na biciklu iz Ljubljane na Reko, a od ondot v Trst, kjer ga je policija, ki je bila o tatvini avizirana, takoj prijela. Predvčerjšnjim prispev je Pogačnik v varnem spremstvu orožnika v Ljubljano, kjer pride, ker je izvršil še nekatere druge tatvine, že v prihodnji sesiji pred porotno sodiščo. Gospod Gorjanec dobil je danes svoj bicikel, ki je precej poškodovan, zopet nazaj.

— (Imenovanja) Pomožna učiteljica na osmrazredni mestni dekiški šoli v Ljubljani gospč. Ana Jereb je imenovana za učiteljico v Žužem-perku; začasna učiteljica v Mošnjah, gospč. Apolo-nija Fatur, je imenovana za stalno učiteljico na isti šoli; začasni učitelj v Kamni goric, g. Franc Lavtižar, je imenovan stalnim učiteljem na isti šoli. — Načelnik komercijalnega oddelka rav-nateljstva c. kr. državnih železnic nadzornik gosp. Peter Ramovš je imenovan višjim nadzornikom.

— (Toča) je v Motniku v kamniškem okraju in v sosednih občinah dne 6. t. m. naredila škode okoli 1000 gl.

— (Samomor.) V ponedeljek zjutraj se je v Trejanah ustrelila ondotna poštna ekspeditorka, 18letna Marija Krasnik.

— (Širje otroci v nevarnosti) Minoli teden so v Radenci, v črnomaljskem okraju širje otroci poskusili, preveslati precej naraslo Kolpo Voda je čoln odnesla in otroci bi se bili gotovo potopili, da jih ni rešil posestnik Šute.

— (Podpiralna zaloga slovenskih vseuči-liščnikov v Gradcu) Piše se nam: Češka „Domovina“ objavila je v svoji zadaji številki z dne 7. avgusta članek z gorenjem naslovom, o katerem do celo neinformiran dopisnik popolnoma napačno informira slovensko občinstvo o položaju takozvanega „Podpiralne zaloge“, ob jednem pa podtika večini slovenskega dijaštva v Gradcu, da se je pokazala nehvaležno g. prof. Kreku, da je postavila osebo nad stvar, da je imela „nakano“ sebi prisvojiti iz-klučno upravljanje „Podpiralne zaloge“, da je po-stopala s teroristično brezobzirnostjo in svojeglav-nostjo. — Vsled interne diference z večino sloven-skega dijaštva je odstopil gosp. profesor Krek kot predsednik „Podpiralne zaloge“. Isto bi se bilo zgodilo v jednakem slučaju v vsakem društvu, v vsakem zastopu. Slovensko dijaštvo spoštuje prej ko slej g. prof. Kreka kot velezaslužnega učenjaka in požrtvovanega rođeljuba. Z mirno vestjo ali od-ločno odbijamo torej očitanje nehvaležnosti in z mirno vestjo smemo reči, da nam je šlo tukaj samo za princip, katerega smo zahtevali tudi proti gosp. prof. Kreku, ker oseba, katero smo neki stavili nad stvar, dala je samo povod, da je prišlo dotično principijelno vprašanje na razgovor. Popolnoma ne-ovisovano je tudi tretje očitanje, da je hotelo dijaštvo pridobiti le sebi upravo zaloge. Nekdar niso dijaki odrekli akademičnemu senatu pravice, imeno-vati tri delegate-profesorje v zalogin odbor; takoj po odstopu g. prof. Kreka naprosil se je vseučiliški docent slovenske narodnosti, da bi kot senatov de-legat prevzel predsedništvo „Podpiralne zaloge“. Nekaj resničnega pa ima zadnje očitanje. Da! svo-jeglavnež smo, hvala Bogu! Branili smo pravice slovenskega dijaštva odločno ali dostojno. Ali ni bila dolžnost slovenskih dijakov protestovati, ko je senat samoublastno popolnoma spremenil 23 (tri-indvajset) let veljavne določbe o upravljanji „Pod-piralne zaloge“ in lastil sebi pravice, ki jih je imelo dosedaj slovensko dijaštvo, z očvidno tendenco, spraviti pôtom „Podpiralne zaloge“ podpore potrebne dijake v popolno odvisnost od nemško-nacionalnega senata? Vstrajali budem v borbi, da ohranimo slo-venskim dijakom to, kar je nabral revni slovenski

narod v desetletjih samo za nje. Drugim nestvarnim, popolnoma neresučnim podtikanjem „Domovininega“ člankarja ni treba odgovarjati, omenim naj samo h koncu, da spravlja krizo „Podpiralne zaloge“ celo v kavzalno zvezo s — kranjskim razporom.

— (Nadobuden mladenič) Učenec tržaške trgovske akademije, 16letni Marko Macoli, je bil radi žaljenja veličanstva obsojen na pet mesecov v ječo. Mladi ireditovec je svoje hudo delstvo storil v šoli.

— (Odlikovanje) Našemu rojaku, odličnemu skladatelju g. Fr. S. Vilharju v Zagrebu, je črno-gorski knez podelil viteški križec reda kneza Danila I. Čestitamo!

* (Zopet nevihte) Brzjavno se poroča, da je včeraj zopet v mnogih pokrajinal na Ogerskem in na Štajerskem ter Dolenjem Avstrijskem raz-sajala silna nevihta in napravila ogromno škodo, zlasti po vinogradih. V Gradci, v Inomostu in v nekaterih drugih mestih so bile poplave.

* (Najnovješi izum korespondenčnega urada) Dunajski c. kr. korespondenčni urad razpo-šilja brzjavko, v kateri naznana, da je v Rad-goni lokomotiva št. 14 brez dovoljenja zapustila skladišče, kjer se je nakladal premog, in zadelo ob vlak št. 2816 s tako silo, da se je lokomo-totiva prevrnila in da so bili trije vagoni poško-dovani. Za lokomotivo, ki je brez dovoljenja zapu-stila skladišče, je to še premajhna kazan.

* (Mož svoje sestre) Te dni se je v Aban-Szantu na Ogerskem ustrelil neki Jožef Weber, kateri se je bil šeje pred kratkim povrnil iz Amerike v svoj rojstni kraj. Weber je bil pred leti odšel v Ameriko in se je nedavno tega v Novem Yorku poročil z mlado rojakinjo. Prišedši domov je dognal, da je njegova žena zajedno njegova prava sestra. To ga je toli žalostilo, da se je ustrelil.

* (V čolnu čez Atlantsko morje) Dva norveška mornarja Harbo in Samuelson sta izvršila, česar bi se nihče ne mislil, prevesala sta v malem čolnu Atlantsko morje. Čoln je zapustil Novi York dne 6. junija in došel v Havre dne 7. avgusta. Harbo in Samuelson sta torej 62 dni veslala čez morje. Njiju čoln ni imel ne jadrov ne krmila in morala sta ves čas veslati. Od 8 do 10. julija je vladal na morju strašen vihar. Čoln se je prevrnil in Harbo in Samuelson sta se morala štiri ure držati za čoln, da ju valovi niso odnesli v stran. Z veliko težavo sta čoln zopet obnigli in nadaljevala pot. Ker sta v viharju izgubila vodo in živež, je bila prava sreča, da sta srečala več ladij, kjer sta zopet dobila, kar sta potrebovala. Kar svet stoji ni še nihče naredil takega „rekorda“.

* (Žejen obešenec) V Bardu blizu Tunisa je bil te dani obešen morilec Mohamed Beazerti. Ko so ga birci zvečer sneli z vešal, da ga pokopljejo, so zapazili, da Benzerti še živi. Obešenec je kmalu na to odpril oči in rekel: Predno me pokopljete — dajte mi piti. Ljudje so zbežali na vse strani, a prišli so redarji, ki so oživelega obešanca odgnali v zapor. Oblastvo je zdaj v stiski, bili Benzertija zopet obesilo ali mu prizacleso.

* (Mesto, kjer ne potrebujejo konj) je Washington v Zedinjenih državah. Neki trgovec s konji je pisal svojemu prijatelju v Washingtonu naj mu naznati, bili tam kaj konj potrebovali. Prijatelj mu je na to odgovoril: V Washingtonu se vozijo vsi ljudje na biciklih, ceste in železnic se go-mijo z elektriko, vlada vodi upravo z osli — kocj torej ne potrebuje nihče.

Darila:

Uredništvo našega lista je poslalo:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Slavno „Bralce društvo“ v Krškem 30 kron, kot čisti dohodek gledališke predstave „Telegram“, katera se je povsem dovršeno in na splošno pohvalo izvršila v pred družbo sv. Cirila in Metoda. — Ži-veli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Književnost.

Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Seštek 3 ima naslednjo vsebino: „Iz domače zgodovine“, spisal dr. Fc. Kos; „Izpiski iz stare ordinacijske knjige“, spisal A. Koblar; „Imenoslovni paberki“, spisal Ivan Kunšič; „Bo-kalce ali Notranje Gorice“, spisal I. Novak; „Slo-venska imena ljubljanskih ulic pred 100 leti“, spisal I. Vrhovnik.

Mittheilungen des Musealvereines für Kran. Seštek 4 ima naslednjo vsebino: A. Paulin: Ueber einige für die Flora Kranins neue Arten, Va-rietäten und Bastarde aus der Farngattung Aspidium Gw.; V. Levec: Schloss und Herrschaft Flöd-nig; K. Ornolog: Die Schneiderzauft in Radof-swert; dr. O. Gratzky: Beiträge zur Geschichte Kranins im Kriegsjahre 1809.

Materino delo za Boga in domovino. Hrvatski spisal Ivan Nep. Jemeršić, župnik gru-bišnjopolski. S pisateljevim dovoljenjem po tretji izdaji priredil za Slovenke Simon Gregorčič ml. V. Gorici. Tiskala, izdala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1896. Str. 229. Cena 70 kr.

To lepo knjigo, o kateri smo že večkrat govorili, priporočamo toplo vsem slovenskim ženam in de-kletom. Blagor našemu narodu, če se bodo slo-venske materje ravnale po nasvetih te knjige!

Brzjavke.

Dunaj 13. avgusta. Protisemitje in nemški nacionalci so se zjednili za kandidaturo raz-upitega slovanožrca Knotza za deželnozborski mandat v Florisdorfu pri Dunaju.

Sofija 13. avgusta. Vprašanje o povratku častnikov-emigrantov in njih zopetnem vstopu v bolgarsko vojsko je prouzročilo krizo v mi-nisterstvu. Vojni minister Petrov in trgovinski minister Načovič sta že podala ostavko. Govori se, da namerava Stojlov z vsem ministerstvom odstopiti.

Atene 13. avgusta. Epitropija je imela v torek zadnjo sejo, v kateri je pečat in bla-gajno izročila novemu revolucijskemu komiteju. Revolucija se čedalje bolj razširja. Turki so zopet požgali nekaj vasij in pomorili mnogo kristijanov.

Rim 13. avgusta. Oficijelna zaroka ita-lijanskega prestolonaslednika s črno-gorsko prin-cezinjo Jeleno je določena na dan 20. septembra. Zaroki bode prisostvoval ruski car.

Novi York 13. avgusta. Včeraj je vsled solnčaricie umrlo 36 oseb; vseh skupaj je doslej vsled solnčarice umrlo 369 oseb.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtniška zbornica v Ljubljani (Dalje.) X. Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča o dopisu kranjske de-želneg odbora, v katerem se naznaja, da je dež. zbor kranjski v svoji 14 seji dne 8. februarja 1896 nastopno sklenil: „I. V pospeševanje industrije in trgovine deželi Kranjski se usnjuje urad, naslonjen na trgovsko in obrtniško zbornico kranjsko, kateri ima stopiti v zvezo s s. kr. avstrijskim trgovinskim muzejem na Dunaju in kateri ima nalog: 1.) dajati nepristranska in stvarna pojasnila enim, ki se za-nimajo za kako stroko industrije ali trgovine; 2.) proučiti sedanje industrijske stroke v deželi in seznaniti zastopnike teh s potrebnimi tu-in inozem-skega trga in posredovati tam za zveze z raznimi trgi; 3.) proučiti naravne in gmotne pogoje in moći v deželi Kranjski za osnovo novih industrijskih strok. II. Urad je vezan, redno poročati deželinemu odboru o svojem delovanju. III. Dotične stroke je pokriti iz kredita za obrtni punk. IV. Deželinemu odboru se naroča, da v tem oziru potrebno ukrene s trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani.“ Ker imajo ti sklepi namen na Kranjskem že obstoječo industrijo in trgovino kolikor mogoče podpirati, po-speševati in povzdigniti in tudi delati na ustanovitev novih industrij, je pač ob sebi umetno, da mora zbornica te sklepe le toplo pozdraviti in da mora z vsemi svojimi močmi na to delati, da se uresničijo ideje, ki so zapopadene v teh sklepih. Če se namea tudi le deloma doseže, se mora s vso gotovostjo trdi, da se bo povzdignilo tudi blago-stanje dežele. V doseglo namena pa niso le prebi-valci, temveč ob sebi umetno tudi vlada, dežela in zbornica močno interesovani in če pošteno sodelujejo vsi faktorji, doseglo se bode tudi brezvonomo nekaj koristnega. Izvedba pa je zelo težavna, ker todobno ne poznamo osebe, katerim naj bi se za-naplji novi urad. Ker je zbornica pri stvari močno interesovana, je odsek mnenja, da naj bi se deželinemu odboru predlagalo, da naj bi doslej, dokler se ne omogoči ustanovitev samostojnega urada oskrbovala v sklepih obvezna opravila zbornica in sicer po odboru, obstoječem iz petih gospodov, v katerem odboru naj bi bil tudi zbornični tajnik. V odbor bi torej ustopili širje zbornični člani, ki naj bi o ob-stoječih industrijskih strokah v deželi in o teh po-trebščinah podajali v prvi vrsti stvarna pojasnila in bi pomagali posredovati, da se napravijo zunajne zveze in ki bi ob sebi umetno se posvetovali in sklepal o vseh korakih, katere bi bilo v tej za-devi storiti v doseglo namena. Poročila na deželinai odbor bi imel odbor predložiti zbornici v posve-tovanje in sklepanje. Džela bi imela zbornici povr-niti le izdatke v gotovini. Da se more namen do-seči, bi se moral stopiti v zvezo s c. kr. avstr. trgovinskim muzejem in poprositi za tega podporo. Zbornica bi imela potem, kakor hitro deželni odbor k temu pritrdi, dotične daljne korake storiti. Dalje je neobhodno potrebno, da se napravi seznam ob-stoječih industrij v deželi in se stopi v zvezo s podjetji, da se doseže to, kar želi sklep I. 2. Na-daljni seznam bi imel obsegati pogoje in moći za ustanovitev novih industrijskih strok ali novih pri-prav za industrijska podjetja, v kateri namen bi se moral poizvedeti, kje se nahajajo vodne moči, premog in materialij za industrijske predmete. Konečno bi se odbor imel tudi s tem baviti, na kateri način bi bilo ustanovitev novih industrijskih strok gmotno podpirati. Odsek predlaga torej: Če-stita zbornica naj v navedenem smislu izreče svoje mnenje. Predlog se sprejme. (Dalje prih.)

